

Mininotat

Feedback fra afprøvning af råudkast til fagplanen for biologi

Afprøvning af råudkast til fagplaner i efteråret 2025

Dette mininotat er en sammenfatning af feedback fra de lærere, der har deltaget i afprøvningen af råudkastet til fagplanen for biologi i efteråret 2025. EVA har gennemført afprøvningen for Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) i regi af Udviklingsprogram for afprøvning af fagplaner. Udviklingsprogrammet er en del af Fagfornyelsen, som Folkeskolens forligskreds besluttede i 2024. De nye fagplaner træder i kraft i skoleåret 2027/28.

Mininotatet er opdelt i to dele:

- Del 1: Feedback fra *regionale workshops*, som lærere fra tilmeldte fagplansskoler har deltaget i på tværs af landet
- Del 2: Feedback fra *lokale afprøvnings*, som lærere og andre aktører selv har gennemført og indsendt til EVA

Formålet med mininotatet er at gengive lærernes stemmer og sammenfatte de mest fremtrædende pointer fra deres feedback. EVA har derfor ikke foretaget en egentlig analyse af det samlede feedbackmateriale.

Den samlede afprøvning i efteråret 2025

Regionale workshops

Antal gennemførte regionale workshops i alle fem regioner:	7
Antal tilmeldte fagplansskoler til regionale workshops:	119
Antal tilmeldte lærere til regionale workshops:	319

Lokale afprøvnings

Antal bidrag fra fagplansskoler:	135
Antal bidrag fra andre skoler/aktører:	32
Antal bidrag fra lokale afprøvnings i alt:	167

Del 1: Feedback fra regionale workshops

Om datagrundlaget

EVA har i løbet af efteråret 2025 gennemført regionale workshops for lærere på fagplansskoler, der har tilmeldt sig Udviklingsprogrammet for afprøvningen af fagplaner. Ved de regionale workshops har lærerne været samlet til afprøvninger af de første råudkast til fagplanerne for deres fag. Der er udarbejdet en fælles spørgeramme på tværs af alle fag og nogle fagspecifikke spørgsmål, som er blevet anvendt ved alle afprøvninger. Under afprøvningerne har EVA dokumenteret lærernes feedback ved notatskrivning, hvilket udgør datagrundlaget for følgende sammenfatning.

Ved alle afprøvninger på de regionale workshops har lærerne også selv udfyldt feedbackplancher. Disse er udleveret til fagudvalgene og indgår derfor ikke i denne sammenfatning. Feedbackplancherne er et udtryk for førstehåndsfeedback fra lærerne og skal fungere som et supplement til fagudvalgets videre arbejde.

Afprøvning af råudkast til fagplanen for biologi

Antal regionale workshops, hvor fagplanen er afprøvet:	3
Antal lærere, som har tilmeldt sig de regionale workshops i faget:	13

1. Fagets formål

Det har vi spurgt lærerne om:

1. Giver teksten om Fagets formål umiddelbart mening (ud fra 'Afsnittets hensigt')?
 - a. Hvorfor/hvorfor ikke?
2. Hvor i teksten kan I særligt se jeres fag for jer?
 - a. Giv konkrete eksempler.
3. Kan I læse af teksten, hvad eleverne skal have ud af undervisningen?
 - a. Giv eksempler på, hvad der fungerer godt, og hvad der kan skrives tydeligere?

1.1 Giver teksten om Fagets formål umiddelbart mening?

Hvor giver teksten særligt mening?

Lærerne finder overordnet teksten i Fagets formål meningsfuld, og de kan se sig selv som lærere i beskrivelsen. Der er enighed på tværs af regioner om, at formålet overordnet giver mening. Lærerne fremhæver forskellige grunde til dette:

- Lærerne finder strukturen meningsfuld og er glade for, at teksten er skrevet i et hverdagsprog, fx i stk. 1 *Dette indebærer viden om krop og sundhed, økosystemer, celler og mikroskopisk liv samt evolution som fagets bærende fortælling.*
- Lærerne oplever, at det er tydeligt, at der er et dannelseperspektiv i faget.
- Lærerne peger på, at de varierede undervisningsformer og sammenhængen til de øvrige naturfag fremgår af formålet, og det er vigtigt for faget.

Hvor giver teksten mindre mening?

- Lærerne forholder sig generelt kritisk til begreberne *æstetik* og *kreativitet*. Nogle kan se, at kreativitet kan give mening i forhold til at udarbejde modeller eller eksperimenter, men lærerne mener overordnet ikke, at æstetik har en naturlig plads i biologiundervisningen.
- Lærerne foreslår at bruge ord som ”verificere, falsificere, validere eller behandle data” frem for *analysere*, som det skrives i stk. 3. Lærerne opfatter dette begreb som et mere humanistisk begreb fra dansk eller billedkunst. I biologi ville de foreslåede begreber ifølge lærerne være mere præcise og naturfagligt relevante.

1.2 Hvor i teksten kan I særligt se jeres fag for jer?

Lærerne mener generelt, at de kan se faget i teksten. De peger på følgende, hvor det er særligt tydeligt:

- Når undersøgelser, modeller og førstehåndserfaringer fremhæves som centrale.
- Formuleringer om anvendelse af biologisk viden, fordi de peger på biologiens almentdannende betydning – at eleverne skal kunne bruge deres viden i livet fremover.
- Samarbejdet mellem naturfagene, fx i temaer om *krop og sundhed*.

1.3 Kan I læse af teksten, hvad eleverne skal have ud af undervisningen?

Hvad fungerer godt?

Lærerne peger på følgende steder, hvor det er tydeligt, hvad eleverne skal have ud af undervisningen:

- Stk. 1, hvor det beskrives, hvilken forståelse og viden faget skal give.
- Stk. 2 om *elevernes førstehåndserfaringer i naturen*. Lærerne nævner, at disse erfaringer primært kommer fra biologiundervisningen for børn på skoler i byen, hvorfor det er vigtigt.
- At teksten lægger op til, at eleverne skal udvikle kompetencer og indsigt til at handle i stk. 3.

Hvad kan skrives tydeligere?

Lærerne peger på følgende, som kunne tydeliggøre teksten:

- Lærerne diskuterer, om uddannelses- og karriereveje bør nævnes i formålet. Selvom lærerne synes, det er godt, hvis eleverne får øjnene op for naturfagsjob, så indvendes det, at det kan lægge et u hensigtsmæssigt pres på eleverne, hvis der allerede her skal tænkes i karriereveje. Hvis det skrives ind i formålet, oplever nogle lærere det som en bunden opgave at lave UU-vejledning.
- Nogle påpeger, at teksten er meget bred og generel, og at man derfor kan læse meget ind i den, hvilket kan være både godt og svært.

2. Fagets karakter

Det har vi spurgt lærerne om:

1. Giver teksten om Fagets karakter umiddelbart mening (ud fra 'Afsnittets hensigt')?
 - a. Hvorfor/hvorfor ikke?
2. Er beskrivelsen af Fagets karakter relevant for jeres fag?
 - a. Giv konkrete eksempler på, hvor teksten opleves relevant?
 - b. Er der noget, der kan udelades?
 - c. Er der noget, I savner?

2.1 Giver teksten om Fagets karakter umiddelbart mening?

Hvor giver teksten særligt mening?

På tværs af regioner peger lærerne på følgende grunde til, at Fagets karakter giver mening:

- Teksten indeholder tydelige beskrivelser af kernestof og kompetencer.
- Det er godt, at den undersøgende tilgang er skrevet frem som helt central.
- Beskrivelsen er genkendelig for lærerne i sammenligning med gældende læreplan. Samtidig signalerer den valgfrihed og mulighed for at inddrage elevernes perspektiver.

Hvor giver teksten mindre mening?

Lærerne peger på enkelte formuleringer, som de synes kan ændres:

- Lærerne oplever, at formuleringen *Elevernes personlige myndighed* i sidste afsnit er svær at forstå. De foreslår en alternativ formulering: "biologisk funderet dannelse" og et andet sted: "dannelse" eller "handlekompetence".
- Lærerne foreslår at tilføje "vidensbaseret" til sætningen *evnen til at handle etisk, informeret og reflekteret*, da de mener, det vil være et mere naturfagligt præcist udtryk.
- Lærerne har en indvending til formuleringen til sidst i tredje afsnit. De mener, at faget bør være relevant, ikke blot fremstå sådan.
- Nogle oplever, at teksten er sprogligt tungere og sværere at forstå end teksten i Fagets formål.

2.2 Er beskrivelsen relevant for jeres fag?

Hvor opleves teksten relevant?

Lærerne fremhæver flere årsager til, at de finder teksten relevant:

- Sammenhængen til de andre naturfag
- Den undersøgende tilgang
- At der skal tages udgangspunkt i biologiske fænomener, som er genkendelige for eleverne

- At dannesperspektivet og elevernes evne til kritisk stillingtagen er skrevet ind
- Lærerne fremhæver, at evolutionen nævnes som en bærende fortælling i faget. De peger særligt på formuleringen *at livet udvikler sig gennem biologi* som interessant og ny. Den opleves som en positiv udvidelse, der giver anledning til refleksion over, hvordan undervisningen planlægges – fx ved at styrke fokus på *evolution*, som ifølge lærerne hidtil ikke har fyldt så meget. Ifølge lærerne gennemsyrrer dette perspektiv allerede faget, og derfor opleves ændringen som naturlig og velplaceret.

Hvad kan udelades?

Lærerne påpeger, at opremsning af emner er unødvendigt for biologilærere. Der peges på første tekststykke, hvor opremsningen af eksempler på levende organismer er overflødig.

Hvad savnes?

Lærerne giver generelt ikke udtryk for, at der mangler noget i fagplanen. Nogle nævner dog "landbrug og produktion" som noget, der mangler, med henvisning til Den Grønne Trepert.

3. Fagets indhold

Det har vi spurgt lærerne om:

1. Giver teksten om Fagets indhold umiddelbart mening (ud fra 'Afsnittets hensigt')?
 - a. Hvorfor/hvorfor ikke?
2. Kan I genkende jeres fag i de beskrevne indholdsområder?
 - a. Hvor træder det faglige indhold tydeligt eller mindre tydeligt frem?
 - b. Kan I finde eksempler i teksten, der inspirerer til/giver billeder af konkret undervisning i faget?
3. Hvordan fungerer figuren for fagets indhold?
 - a. Skaber figuren sammenhæng mellem de beskrevne indholdsområder? – Hvorfor/hvorfor ikke?

3.1 Giver teksten umiddelbart mening?

Hvor giver teksten særligt mening?

Lærerne fremhæver de varierede undervisningsformer som meningsfuldt.

Hvor giver teksten mindre mening?

Lærerne undrer sig over ligestillingen af de seks indholdsområder. De påpeger samtidig, at sproget har en humanistisk tone, som ikke passer til biologifaget.

- Lærerne undrer sig generelt over opstillingen og ligestillingen af de seks indholdsområder. De peger på, at de første fire er tematiske, mens *Undersøgelse og modellering* og *Problemstillinger – nært og fjernt: viden, anvendelse og handling* nærmere er kompetencebaserede eller metodiske fremgangsmåder. Nogle påpeger, at nye lærere kan blive i tvivl om, hvorvidt de skal lave et særskilt forløb for disse. Lærerne foreslår en tydeligere sondring eller gruppering af indholdsområderne.
- Lærer peger på, at sproget nogle steder bliver for humanistisk, og de efterspørger brug af mere præcise fagtermer, fx mikrobiologi og perspektivering. Lærerne undrer sig eksempelvis over titlen på indholdsområdet *Opdag den usynlige biologi*. De mener ikke, det er et udtryk, man bruger inden for faget. Lærerne ville i stedet kalde dette mikrobiologi. Dertil hæfter nogle sig ved formuleringen *Problemstillinger – nært og fjernt*, hvor et begreb som "perspektivering" ville være mere præcist.

3.2 Kan du genkende dit fag i de beskrevne indholdsområder?

Hvor træder det faglige indhold tydeligt frem?

Lærerne vurderer, at faget er genkendeligt og rammer den undervisning, biologilærerne praktiserer i dag. Samtidig mener lærerne, der er rum til at forme indholdet selv. Lærerne er enige om, at faget kan ses i indholdsområderne, og at det er formuleret åbent og bredt. De ser det som en fordel, at fagplanen giver så mange muligheder for at tilrettelægge undervisningen lokalt.

Hvor træder det faglige indhold mindre tydeligt frem?

Selvom lærerne ser det som en fordel, at der er plads til didaktisk frihed i fagplanen, påpeger de nogle potentielle udfordringer ved det:

- Lærerne mener, at åbne rammer for at tilrettelægge undervisningen kan være svært for nye lærere. Det er vigtigt med gode supplerende vejledninger.
- Lærerne påpeger, at det vil kræve mere af et fagteam at blive enig om, hvad der skal undervises i, når det er mindre centralt styret. Dermed kan der ifølge lærerne være risiko for, at undervisningen bliver mere individuel. Omvendt ser nogle lærere det netop som en mulighed for at samarbejde om emner i undervisningen, uden at hver lærer lukker sig om sig selv.
- Lærerne gør opmærksom på, at større frihed til at vælge og prioritere indhold kan vanskeliggøre klasse- eller skoleskift, fordi tidligere lærere har vægtet indholdet anderledes.
- Lærerne påpeger, at det er vigtigt, at fagplanen tydeligt beskriver, hvad man "kan", og hvad man "skal" nå i undervisningen. Når der gives eksempler, kan det læses tvetydigt, om det er forslag eller minimumskrav. Der peges eksempelvis på sætningen "... udvalgte organer og organsystemer, herunder forplantningssystemet". Formuleringen lægger først op til, at læreren skal vælge, men så specificeres forplantningssystemet. Lærerne oplever sætningen uklar, fordi det ifølge dem er vigtigt at tydeliggøre, at "seksualundervisning" er en integreret del af undervisningen, som ikke kan springes over.
- Nogle savner, at begrebet "produktion" indgår i fagets indhold og i figuren.
- Andre savner et fokus på kommunikation i faget, samt at perspektivering fremgår tydeligere i Fagets indhold. Lærerne peger på, at det var beskrevet i Fagets formål, men det risikerer at blive glemt, hvis det ikke også afspejles i indholdet.

3.3 Hvordan fungerer figuren for fagets indhold?

Hvordan skaber figuren sammenhæng mellem de beskrevne indholdsområder?

Generelt opleves figuren som visuelt velfungerende og pædagogisk. Det fremhæves, at *undersøgelse og modellering* står i midten af faget. Nogle synes, den fungerer så godt, at man med fordel kan dele figuren med eleverne. Andre ser figuren som en god forklaring af beskrivelserne af selve indholdsområderne, men ikke som noget nyt bidrag eller en nødvendighed for at forstå teksten i Fagets indhold.

Forslag til justeringer

Nogle ser en risiko for, at det kan begrænse faget, at indholdsområdet *Livet udvikler sig* er centrum for figuren. Det kan ifølge lærerne betyde, evolutionsteorien opfattes som noget, der hele tiden skal arbejdes ud fra.

4. Fagspecifikke spørgsmål

Det har vi spurgt lærerne om:

1. Giver modellen overblik over fagplanens indholdsområder og deres indbyrdes sammenhæng?
 - a. Hvis ja, hvordan?
 - b. Hvis nej, hvorfor ikke?
2. Oplever I, at det er muligt at inddrage Livets udvikling i indholdsområdet Kend din krop?
3. Hvordan fungerer det, at fagplanen tager udgangspunkt i elevernes livsverden, egne erfaringer og oplevelser?
 - a. Kom gerne med eksempler på, hvad der fungerer, og hvad der ikke fungerer.

4.1. Giver modellen overblik over fagplanens indholdsområder og deres indbyrdes sammenhæng?

Hvis ja, hvordan?

Lærerne, som synes modellen er god, finder den intuitiv og godt sammenhængende med indholdsområderne. Nogle nævner, at det er godt, at kroppen er opdelt i *som system* og *under påvirkning*.

Hvis nej, hvorfor ikke?

Lærerne peger på forskellige dele, som de vurderer fungerer mindre godt:

- Der er noget ved den, som lægger op til en prioriteret rækkefølge, hvilket ikke ses som hensigtsmæssigt.
- Den yderste cirkel kan nemt overses – den kan læses som en ramme, hvor man tænker, at indholdet er det vigtigste.
- Sammenhængen til de øvrige naturfag kan tydeliggøres.

4.2 Oplever I, at det er muligt at inddrage *Livets udvikling* i indholdsområdet *Kend din krop*?

Lærerne ser oplagte muligheder for at inddrage *Livets udvikling* i *Kend din krop*. Både ved at sammenligne forskellige systemer, tænke evolutionen med i konkrete temaer om kroppen og ved at drage paralleller til tidligere undervisning om pattedyr, krybdyr og fugle. Lærerne kan desuden også se det meningsfulde i at inddrage i andre indholdsområder, fx *Oplev naturen omkring dig*.

4.3 Hvordan fungerer det, at fagplanen tager udgangspunkt i elevernes livsverden, egne erfaringer og oplevelser?

Lærerne oplever, at det er tydeligt, at der tages udgangspunkt i eleverne, og de vurderer, at det fungerer godt. Der er enighed om, at det er tydeligst i Fagets formål og Fagets karakter, men også indholdet under *Kend din krop* og *Oplev naturen omkring dig* fremhæves som grundlag for at tage udgangspunkt i elevernes livsverden.

5. Samlet indtryk af fagplanen

Det har vi spurgt lærerne om:

1. Er fagplanen i sin helhed enkel og til at forstå?
 - a. Er faget beskrevet konkret og præcist?
2. Er fagplanen bygget overskueligt op?
 - a. Giv eksempler på dele, der bidrager til overskuelighed.
 - b. Giv forslag til, hvad der kan gøre fagplanen mere overskuelig.
3. Er sproget lettilgængeligt?
 - a. Hvilke ord/begreber/sætninger/tekstdele fungerer særligt godt?
 - b. Hvad kan skrives mere enkelt?
4. Forestil jer – ud fra det nuværende rådkast – at I skal bruge fagplanen i planlægning af jeres undervisning:
 - a. Giver fagplanen plads til at skabe en god balance mellem fagets mere praktiske og abstrakte/teoretiske sider?
 - b. Giver fagplanen plads til egne didaktiske refleksioner og didaktisk dialog?
5. Hvad er jeres bedste råd til fagudvalget i deres videre arbejde?

5.1 Er fagplanen i sin helhed enkel og til at forstå?

Lærerne oplever generelt, at fagplanen er meget enkel og lettilgængelig. Der er plads til didaktisk valgfrihed, samtidig med at den rammer den praktiske virkelighed godt.

5.2 Er fagplanen bygget overskueligt op?

Lærerne oplever, at fagplanen i sin helhed er bygget overskueligt op. Lærerne peger på, at Fagets formål er skrevet på lidt over en halv side, hvilket er godt, og at modellen hjælper til at give overblik.

Forslag til justeringer

Lærerne henviser til pointe om Fagets indholdsområder, der ses som fire områder og to kompetencer (se også s. 7).

5.3 Er sproget lettilgængeligt?

Lærerne oplever, at der enkelte steder er brugt nogle ”højtravende ord” eller ”upræcise humanistiske begreber” (se også s. 3 og 7).

5.4 Kan fagplanen bruges i planlægning af undervisningen?

Lærerne vurderer, at fagplanen giver god plads til didaktisk dialog, fordi den er ”konkret uden at blive for konkret” og lægger op til differentiering ved at sætte fokus på elevernes erfaring. Følgende udfordringer nævnes dog:

- Lærerne mener, at den meget åbne form kan betyde, at det vil være en stor opgave for nyuddannede at tilrettelægge undervisning ud fra fagplanen. Lærerne påpeger at en undervisningsvejledning kan afhjælpe dette, og de foreslår, at en emneliste vil være en stor hjælp.
- De praktiske elementer kan være svære at nå i undervisningen. Lærerne påpeger, at dette særligt vil være i overgangsperioden fra Fælles Mål til de nye fagplaner, hvor lærerne stadig vil tænke, at de skal nå det samme som tidligere.

5.5 Hvad er jeres bedste råd til fagudvalget i deres videre arbejde?

1. Grafisk bearbejdning af fagplanen og en side til hvert indholdsområde.
2. Fortsæt med at give god plads til, at lærerne kan indholdsudfylde og træffe egne valg om undervisningen. Det er motiverende.
3. Overskuelighed i forhold til de seks indholdsområder.

Del 2: Feedback fra lokale afprøvninger

Om datagrundlaget

Alle landets skoler har som et led i Udviklingsprogrammet haft mulighed for at gennemføre lokale afprøvninger af de enkelte råudkast til fagplaner og indsende deres feedback til EVA i efteråret 2025. Ved de lokale afprøvninger har lærerne – enkeltvis eller i teams – anvendt den samme spørgeramme som ved de regionale workshops. EVA har foretaget en sammenfatning af feedback fra de lærere (fra fagplansskoler eller andre skoler) og andre aktører (fx interesseorganisationer og professionshøjskoler), der har bidraget med feedback fra lokale afprøvninger.

Følgende sammenfatning bygger udelukkende på den feedback, EVA har modtaget fra de lokale afprøvninger, og skal ses som et tillæg til lærernes feedback fra regionale workshops.

I sammenfatningen skelnes der ikke mellem de forskellige typer af bidragsydere – og for læsbarhedens skyld bliver alle bidragsydere omtalt som ”lærere”.

Lokal afprøvning af fagplanen for biologi

Antal bidrag fra lokale afprøvninger:	8
Heraf antal bidrag fra fagplansskoler:	6
Heraf antal bidrag fra andre skoler:	0
Heraf antal bidrag fra andre aktører:	2

1. Fagets formål

1.1 Giver teksten om Fagets formål umiddelbart mening?

Overordnet set understøtter lærernes feedback fra de lokale afprøvninger, at teksten giver mening. Lærerne nævner fx, at:

- Sammenhængen til øvrige fag er tydelig, hvilket er positivt.
- Der er en tydelig elevinddragelse, samtidig med at der er et dannesperspektiv. Det fremhæves positivt, at teksten også giver læreren mandat til at udvide elevernes erfaringer.

1.2 Hvor i teksten kan I særligt se faget for jer?

Lærerne giver mange forskellige eksempler på steder i teksten, hvor de genkender faget:

- Stk. 1, fordi de forskellige fagområder beskrives samt samspillet med de andre naturfag.
- Stk. 2 fremhæves for, at eleverne tager udgangspunkt i eget liv. Lærerne oplever, at det fint understøtter ”forståelsen af/forventningen til elevernes udgangspunkt, når de kommer op i udskolingen”. Desuden fremhæves undersøgelser og modellering.
- Første sætning i stk. 3.

1.3 Kan I læse af teksten, hvad eleverne skal have ud af undervisningen?

På tværs af afprøvninger er lærerne enige om, at det er let at læse af formålet, hvad eleverne skal have ud af undervisningen.

Forslag til justeringer til Fagets formål

Der er ordvalg, som lærerne påpeger kan justeres. I tråd med lærernes feedback ved de regionale afprøvninger har lærerne ved de lokale afprøvninger noteret:

- *Æstetik og kreativitet* fremhæves som ord, lærerne ikke forstår, hvad der menes med.
- Lærerne giver bud på at udskifte *mod, vilje og lyst til at handle og at analysere* med ”afprøve” og ”undersøge”.
- Nogle efterlyser et bedre ord for *bæredygtig*, da de oplever, at det er brugt forkert i teksten.
- Lærerne foreslår, at det tilføjes, at faget giver eleverne indblik i ”biologifagligt fagsprog og processer” til sætningen i stk. 1, som starter med *Faget bidrager til ...*

2. Fagets karakter

2.1 Giver teksten om Fagets karakter umiddelbart mening?

På tværs af de lokale afprøvninger er lærerne enige om, at teksten umiddelbart giver mening. De giver blandt andet følgende begrundelser for dette:

- Samarbejdet med de øvrige naturfag er skrevet tydeligt frem i teksten.
- Evolutionen som bærende fortælling virker godt.

”Det vil umiddelbart også være hertil, vi ville henvise forældre, hvis de ønsker en dybere forståelse af faget og forventningerne hertil.

Selvom teksten umiddelbart giver mening, peger lærerne også på følgende:

- Teksten er lang og vævende og gentager de samme temaer flere gange, bl.a. naturoplevelser, skolens nærmiljø og arbejdsmetoder.
- Brugen af ordet *fænomen* gør nogle lærere usikre på, hvad der menes.
- Det sidste tekststykke, *Biologi bidrager sammen med ...*, beskrives af nogle lærere som for højtravende.

2.2 Er beskrivelsen af Fagets karakter relevant for jeres fag?

På tværs af de lokale afprøvninger peger lærerne på elementer af teksten, som de finder relevante for faget. Men det er forskelligt, om lærerne entydigt tilkendegiver, at teksten opleves relevant. Et sted påpeges det, at Fagets karakter fremstår irrelevant, fordi Fagets formål er så detaljeret beskrevet.

Forslag til justeringer

I tillæg til lærernes input fra de regionale afprøvninger giver lærerne i de lokale afprøvninger flere forslag til justeringer til Fagets karakter:

- At naturoplevelser skrives tydeligere frem i teksten, så det ikke bliver for teoretisk.
- At kommunikationskompetence står tydeligere frem, og der i højere grad bruges fagbegreber.
- Nogle efterlyser, at tværfaglighed nævnes i tillæg til det fællesfaglige.
- At *det fællesfaglige og naturfaglig kultur* uddybes i teksten.
- At bæredygtighed skrives tydeligere frem, evt. med sit eget tekststykke. Ordet ”klima” kan tilføjes, når bæredygtighed nævnes.

3. Fagets indhold

3.1 Giver teksten om Fagets indhold umiddelbart mening?

Lærerne tilkendegiver overordnet, at Fagets indhold giver mening og er overskueligt stillet op. I tråd med feedbacken fra de regionale afprøvninger er nogle dog uforstående over for, at de to fællesfaglige indholdsområder kaldes indholdsområder, når det nærmere ses som redskaber og metoder til de fire øvrige indholdsområder.

3.2 Kan I genkende jeres fag i de beskrevne indholdsområder?

På tværs af lokale afprøvninger kan lærerne genkende deres fag i indholdsområderne. De fremhæver særligt:

- Beskrivelserne af kernestoffet under *Indholdsområdernes sigte og sammenhæng*.
- Det er godt, at der er fokus på, at den naturvidenskabelige metode anvendes i alle emner.

3.3 Hvordan fungerer figuren for Fagets indhold?

Ved de lokale afprøvninger er der delte meninger om figuren. Mens nogle peger på, at den fungerer bedre end figuren til fysik/kemi og kan være inspiration for øvrige fagplaner, så skriver kun få direkte, at den fungerer. Det påpeges, at figuren ikke er selvforklarende, men behøver den forklarende tekst.

3.4 Opleves fagplanens forslag til trinforløb anvendeligt?

Selvom der i fagplanen for biologi ikke er en egentlig trindeling af fagets indhold, så har nogle lærere efterspurgt, at progressionen i fagets indhold tydeliggøres i teksten.

Forslag til justeringer

Lærerne kommer med flere tekstnære og konkrete forslag til justeringer af Fagets indhold:

- Lærerne påpeger, at dissekering kan være udfordrende at have rammer til i undervisningen, særligt hvis der lægges op til, at det skal være organer, der ligner menneskets. Nogle er dog positive over for, at dissektion er nævnt, da det ofte spares væk.
- Nogle efterspørger trinforløb, som tydeligt henvender sig til de enkelte klassetrin.

4. Fagspecifikke spørgsmål

4.1 Giver modellen overblik over fagplanens indholdsområder og deres indbyrdes sammenhæng?

Lærerne har ikke uddybende kommentarer til, hvordan figuren fungerer.

4.2 Oplever I, at det er muligt at inddrage ”Livets udvikling” i indholdsområdet ”Kend din krop”?

Lærerne kan godt se muligheder for at inddrage *Livets udvikling* i *Kend din krop*. I tillæg til eksemplerne fra de regionale afprøvningskommissioner kommer lærerne med følgende bud på undervisningsemner, hvor de kan se det være relevant: ”arv og miljø”, ”kræft” og ”formering mellem homo sapiens og neandertalerne”.

Et sted skriver lærerne, at de synes, det er passende, at det er to separate indholdsområder, da de ikke synes, at kombinationen er lige til højrebenet.

4.3 Hvordan fungerer det, at fagplanen tager udgangspunkt i elevernes livsverden, egne erfaringer og oplevelser?

I tråd med feedbacken fra de regionale afprøvningskommissioner kan lærerne godt se meningen med at tage udgangspunkt i det virkelighedsnære, men ser samtidig nogle udfordringer ved det. Lærerne påpeger blandt andet, at:

- Elevernes perspektiver må ikke blive det bærende grundlag for undervisningen. Det er lærerne, med deres faglighed, som skal planlægge undervisningen, så de faglige mål nås, og så undervisningen bliver vedrørende for alle og ikke kun de få med særinteresser.
- Det er vigtigt at bygge oven på det virkelighedsnære, for at eleverne får et holistisk syn på faget og dets mange facetter.
- Der er stor forskel på elevernes livsverdener. Og lærerne peger på, at ordet *livsverden* ikke passer godt til et naturfag.

5. Samlet indtryk af råudkast til fagplanen

5.1 Er fagplanen i sin helhed enkel og til at forstå?

Overordnet svarer lærerne ja, men der ønskes mere tydelighed omkring, hvad det faglige niveau forventes at være. Lærerne mener, at et overbliksskema over indholdsområder, mål og trinforløb bør overvejes.

5.2 Er fagplanen bygget overskueligt op?

Lærerne er overordnet enige om, at fagplanen er bygget overskueligt op. Klare overskrifter og brug af bullets fremhæves positivt. Lærerne foreslår at bruge endnu mere brug punktform og korte, præcise beskrivelser som det fx ses under indholdsområderne.

Nogle foreslår, at "kernesætningerne" for hvert indholdsområde gengives, inden hvert indholdsområde udfoldes med mål, men vil samtidig være påpasselige med at øge tekstmængden. Der peges på, at den endelige opsætning er afgørende for, at man ikke mister orienteringen i tekstmængde og bullets.

5.3 Er sproget lettilgængeligt?

Lærerne finder overordnet, at sproget er til at forstå. Ligesom ved de regionale afprøvninger nævner lærerne også her enkelte "højtravende" ord, som fx:

- *Sande*
- *Mod*
- *Vilje*
- *Æstetik*
- *Livsverden*
- *Økologiske samspil.*

Der peges på tre punkter, som fungerer godt, fordi de er tilpas korte og præcise, så der ikke er tvivl om, hvad der forventes, samtidig med at der er frihed til at vælge indhold:

- *Opdag den usynlige biologi: Simple nedarvningsmønstre og genetiske sammenhænge i både plante- og dyreriget.*
- *Opdag den usynlige biologi: Genteknologi med fokus på etiske overvejelser.*
- *Livet udvikler sig: Tilpasning og biodiversitet.*

5.4 Kan fagplanen bruges i planlægning af undervisningen?

Lærerne ser det generelt som positivt, at der er fokus på flere praktiske elementer i undervisningen. Nogle synes også, at der gerne må være mere fokus på det at komme ud i naturen.

I tråd med lærernes feedback fra de regionale afprøvninger ser lærerne i de lokale afprøvninger, at der er plads til didaktisk refleksion og en metodefrihed. Samtidig sættes der spørgsmålstegn ved, om fagplanen også understøtter egne didaktiske refleksioner samt dialog.

5.5 Hvad er jeres bedste råd til fagudvalget i deres videre arbejde?

- Få noget mere "hands on" ind og mere natur
- Brug færre humanistiske beskrivende ord, som gør det mere tydeligt og ikke så vævende.
- Skriv til biologilærere. Kort og konkret og med et sprog og ordvalg, som retter sig mod biologifaget eller naturfag.
- Sæt jer sammen og få alle naturfagene til at hænge gensidigt sammen.

EVA – analyser, redskaber og udvikling, der styrker uddannelser og dagtilbud.

EVA

+45 35 55 01 01
eva@eva.dk
www.eva.dk

© 2026 EVA (Danmarks Evalueringsinstitut)
Citat med kildeangivelse er tilladt

ISBN (www): 978-87-7182-849-8